

Maturitní témata z dějepisu

1. Pravěk

- filozofie počátku světa
- člověk a základy jeho antropogeneze
- charakteristika etap prvotně pospolné společnosti
- nerovnoměrnost historického vývoje v různých oblastech světa
- základní rysy keltské civilizace a její působení na českém území

2. Starověké civilizace

- význam přírodních podmínek pro vznik starověkých států
- starověký Blízký východ a Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína (vývoj jedné z civilizací dle vlastního výběru)
- charakteristické rysy materiální a duchovní kultury, vliv na evropskou tradici

3. Vývoj řecké otrokářské společnosti

- vývojová období řecké společnosti
- srovnání vývoje ve Spartě a v Athénách
- příčiny a průběh řecko-perských válek a války peloponéské
- přínos řecké a helénistické kultury

4. Vývoj římské otrokářské společnosti

- periodizační mezníky římských dějin
- rozvoj a krize římské republiky, řešení krize
- rozmach, rozklad a zánik římského impéria
- přínos římské kultury

5. Počátky feudalismu

- francká říše a západní kulturní okruh (proces vývoje Francie, Anglie)
- byzantská říše a východní kulturní okruh (Kyjevská Rus)
- konstituování katolické církve
- charakter raně středověké společnosti

6. Raně středověká střední Evropa

- Sámo - zakladatel první velké slovanské říše
- Velkomoravská říše
- počátky českého státu, spory o trůn, první čeští králové
- proces vzniku polského a uherského státu
- východofrancká říše, vznik Svaté říše římské a poměry v ní

7. Vývoj českého státu za Přemyslovců a Lucemburků

- hospodářské a společenské poměry od 12. do počátku 15. století
- Čechy královské - Přemysl Otakar I., Václav I., Přemysl Otakar II.
- poslední Přemyslovci
- doba Lucemburků

8. Vrcholný středověk

- feudální monarchie v západní Evropě a jejich politické vztahy (francouzsko-anglické soupeření, stoletá válka)
- katolická církev a úloha papežství (boj o investituru, křížové výpravy, schizma)
- vývoj východní Evropy

9. Životní styl a kultura středověku

- křesťanské pojetí světa a člověka (patristika, scholastika)
- vzdělanost doby raného středověku
- raně středověké umění - karolínský, ottonský, románský sluh
- vzdělanost vrcholného středověku (univerzity)
- rytířská kultura
- umění vrcholného středověku - charakteristické znaky gotiky

10. Doba husitská

- Husovi předchůdci
- Jan Hus
- husitské bouře a války
- bitva u Lipan; důsledky husitských válek

11. Renesance, humanismus, reformace

- humanismus - nový názor na svět, jeho konfrontace s předchozí filozofií
- památky a představitelé renesančního umění
- reformační hnutí v Evropě v 16. století
- protireformační hnutí – jezuité

12. Vývoj české společnosti v době poděbradské a jagellonské

- zápas o český trůn (1436 – 1458)
- hospodářské, sociální a náboženské poměry
- Jiří z Poděbrad - upevnění královské moci
- počátky jagellonské vlády, zápas měst se šlechtou
- důsledky oslabení královské moci za Jagellonců

13. Středoevropská a španělská větev Habsburků

- mnohonárodnostní habsburská monarchie za Ferdinanda I., vzbouření r. 1547
- vláda Maxmiliána II., Rudolfa II., Matyáše
- evangelická reformace v našich zemích (Česká konfese, Rudolfův majestát)
- základy habsburského absolutismu ve Španělsku

14. Upevnění panovnické moci a počátky absolutismu, evropský osvícenský absolutismus

- vnitropolitický vývoj a reformace v Anglii za Tudorovců
- upevnění královské moci a státní jednoty ve Francii
- překonání zbytků feudální rozdrobenosti v Rusku
- evropský osvícenský absolutismus (Rusko, Prusko, habsburská monarchie)

15. Třicetiletá válka

- rozdělení Evropy na katolický a reformační blok
- politické a vojenské události v průběhu války
- důsledky porážky českého stavovského povstání

- výsledky vestfálského míru

16. Buržoazní revoluce

- mocenský vzestup Španělska, nizozemská revoluce
- společenská krize v Anglii za Stuartovců, hlavní opoziční proudy v revoluci, vývoj ke konstituční monarchii
- Francie od 17. do konce 18. století - příčiny dozrávání revoluční situace, průběh, význam francouzské buržoazní revoluce
- hodnocení revolucí z hlediska nerovnoměrnosti vývoje

17. Revoluční rok 1848 v Evropě; pokračování úsilí o sjednocení Německa a Itálie

- příčiny a cíle buržoazních revolucí
- revoluce v Itálii, Německu, národnostní boje v Rakousku
- nové státy na mapě Evropy v 70. letech 19. století – Německé císařství a Italské království

18. Význam Francie ve světových dějinách v 18. a 19. století

- vzestup Napoleona Bonaparta, napoleonské války
- pád Napoleona, Vídeňský kongres
- Francie po roce 1815
- odpor proti červencové monarchii
- období druhého císařství
- prusko-francouzská válka a Pařížská komuna

19. Dějiny USA od vzniku do počátku 20. století

- počátky kolonialismu ve světě - zámořské objevy, kolonizování Ameriky v 17. a 18. století
- konflikt anglických kolonií v Severní Americe s Anglií
- vznik USA
- válka Severu proti Jihu; období rekonstrukce
- hospodářský vzestup USA před 1. světovou válkou

20. Češi a česká politika v habsburské monarchii v 19. století

- vývoj české politiky po r. 1848
- konstituování politické reprezentace novodobého českého národa
- důsledky rakousko-uherského vyrovnání
- česko-německé vztahy v 19. a na počátku 20. století

21. První světová válka a její důsledky

- zostření rozporů ve světě na konci 19. století
- vznik mocenských bloků - Trojspolek a Dohoda
- záminka k první světové válce
- periodizace, průběh bojů na frontách, výsledky

22. Vznik ČSR, zásluhy T. G. Masaryka o stát

- politická situace v českých zemích v 19. století
- politické tendence v českých zemích po vypuknutí 1. světové války
- TGM před rokem 1914 a za první světové války
- Československá národní rada a její cíle
- role vnějších vlivů na vytvoření Československa

23. Svět mezi dvěma válkami

- versailleský systém
- politika západních demokracií, úsilí o kolektivní bezpečnost
- problémy Výmarské republiky
- meziválečné totalitární systémy
- politika appeasementu

24. 20. a 30. léta v Československu

- politický systém 1. republiky (Hrad, vládní koalice)
- analýza národnostní problematiky (čechoslovakismus, otázka ústavního postavení Slováků, česko-německé rozpory)
- zahraniční politika E. Beneše
- hospodářský a sociální vývoj
- věda a kultura

25. Období druhé republiky a protektorát Čechy a Morava

- Mnichov a jeho důsledky
- snaha o zapojení protektorátu do velkoprostorového hospodářství, česká otázka
- domácí a zahraniční protifašistický odboj
- regionální dějiny

26. Druhá světová válka

- charakteristika 30. let
- příčiny 2. světové války
- periodizační mezníky a jednotlivé fáze války, hlavní bojiště
- vývoj protifašistické koalice (Teherán, Jalta, Postupim)

27. SSSR a komunistický blok

- rozpad protifašistické koalice
- počátky studené války, německá otázka
- politický vývoj v SSSR a jeho postavení jako světové velmoci
- proces sovětizace a unifikace sovětského bloku
- 1. krize sovětského bloku
- pád komunistických režimů, způsob provedení politické změny

28. USA a západní Evropa ve 2. polovině 20. století

- politický vývoj USA
- studená a horká válka
- proces západoevropské integrace
- politický, ekonomický a sociální vývoj SRN, Velké Británie a Francie

29. Československo 1945 - 1948

- rozložení politických sil
- zahraniční politika v kontextu evropského vývoje
- plány komunistů na převzetí moci a jejich realizace
- důsledky Února 1948

30. Od totality k obnově demokracie v Československu, rozdělení Československa

- počátky totalitní moci – 50. léta
- změny 60. let, Pražské jaro 1968
- normalizační éra
- 17. listopad 1989
- rozpad Československa, vznik ČR
- integrace ČSFR a ČR do evropských struktur